

CULTURA I VALORS ÈTICS.

CIUTADANS CRÍTICS I RESPONSABLES.

Els valors cívics i ètics.

La bona convivència entre ciutadans i ciutadanes pot explicar-se en part en la pràctica dels valors cívics compartits: llibertat, igualtat, responsabilitat, solidaritat, justícia, tolerància, diàleg, pau, consciència ecològica...

Aquests valors cívics estan defensats, en part, en les legislacions redactades en les societats que posseeixen ordenaments legals democràtics, i en part, formen part dels costums.

La família i l'escola són importants transmissors educatius d'aquests valors.

Quan parlem de tenir "bones maneres" ens referim a formes de comportar-se de les persones segons els costums de la societat. Per exemple, un rot a taula pot ser considerat de bona educació en algunes cultures, i en d'altres, repudiat, com una conducta de mala educació. Aquestes maneres s'aprenen de la família, i dins de cada cultura manifesten els valors ètics que tenen les persones i són mostres de respecte cap els altres.

Exemples de bones maneres en la nostra societat serien:

- Cedir el seient a les persones grans.
- No interrompre una persona que està parlant.
- No escopir o orinar al carrer.
- Saludar i acomiadar-se amb cortesia.
- Posar-se la mà davant la boca quan badallem.
- Asseure's bé a taula.

Els valors ètics aquells que tenen relació amb les nostres accions i ens impulsen a ser millors persones, ens ajudem a millorar constantment i a escollir com volem ser i què volem fer. Per exemple: l'honestedat, l'autenticitat, l'alegria, l'amistat, l'empatia, la cortesia, la confiança, la fortalesa, l'altruisme...

ACTIVITATS EN RELACIÓ AL TEXT ANTERIOR. TREBALL INDIVIDUAL.

- 1. Penseu en més exemples de conductes que puguin ser "bones maneres" en la nostra cultura.*
- 2. Què pots fer per contribuir a crear un institut amb més bona convivència?*
- 3. Escriu unes línies donant arguments que defensin les bones maneres. Com a mínim dóna'n tres raons.*
- 4. Creus que avui en dia hi ha una crisi entre els joves pel que fa a les "bones maneres"? Creus que els joves són més mal educats en l'època actual?*

ACTIVITATS PER PRÀCTICAR LA SENSIBILITAT CÍVICA. ES TREBALLEN EN GRUPS.

1ª. Cas per analitzar:

La Míriam acaba de trobar feina el diumenge en un quiosc. Està molt contenta, però ja s'ha hagut d'enfrontar a alguns problemes que no preveia. Fa uns dies, quan anava a obrir el quiosc, es va trobar un home d'uns 45 anys orinant davant de la persiana. La nit anterior s'havia muntat la fira de la cervesa molt a prop del quiosc, havia estat tota la nit funcionant i encara es veien clients... La Míriam, que no es talla, es va encarar amb l'home, però aquest li va engegar, de mala manera: "Para el carro, nena, que aviat vindrà la brigada municipal i ho netejarà tot".

a) Què en penseu d'aquest cas?

- 1. Aquest home té raó: per això paguem impostos, per tenir serveis de neteja quan cal.*
- 2. La culpa és dels organitzadors de la fira de la cervesa: havien d'instal·lar urinaris...*
- 3. L'home és l'únic responsable d'orinar al carrer, un lloc públic: hi no està ben fet de cap de les maneres.*

b) Quines altres situacions delicades relacionades amb el civisme creieu que pot viure la Míriam al quiosc?

2ª. Per entrenar-se:

a) Imagineu-vos que sou de la comissió de festes del barri i us heu de posar d'acord pel que fa al soroll que es pot fer en la festa i els horaris que cal respectar. Repartiu-vos alguns personatges, com per exemple:

- Els propietaris dels bars.*
- Un grup de rock del barri, que s'estrena en la festa.*
- Els membres de l'Associació de Veïns.*
- Veïns que comencen a treballar cada dia entre les 6 i les 7 del matí.*

b) Escenifiqueu la reunió. Tingueu en compte que cal arribar a un acord satisfactori.

INDICACIONS DIDÀCTIQUES.

L'activitat pot anar destinada a 1r o 2n, doncs es treballen nocions molt bàsiques de convivència cívica.

Les activitats poden allargar-se dues sessions de classe. En el cas de l'activitat que consisteix en un joc de rol, pot distribuir-se la classe en grups representant de cada paper i donar un temps per preparar els arguments respectius.

COMPETÈNCIES I CONTINGUTS CLAU AFECTATS.

DIMENSIÓ PERSONAL:

- COMPETÈNCIA 1: ACTUAR AMB AUTONOMIA EN LA PRESA DE DECISIONS I SER RESPONSABLE DELS PROPIS ACTES.

CC1. La presa de decisions: fases i conseqüències.

CC2. Els criteris com a fonament de la presa de decisions.

CC3. El concepte de llibertat i els seus límits.

CC4. Les lleis i les seves implicacions ètiques i socials.

- COMPETÈNCIA 3: QÜESTIONAR-SE I USAR L'ARGUMENTACIÓ PER SUPERAR PREJUDICIS I CONSOLIDAR EL PENSAMENT PROPI.

CC13. El bon argument.

CC17. Imaginació i creativitat aplicades a les decisions ètiques.

DIMENSIÓ INTERPERSONAL:

- COMPETÈNCIA 5: MOSTRAR ACTITUDS DE RESPECTE ACTIU ENVERS LES ALTRES PERSONES, CULTURES, OPCIONS I CREENCES.

CC24. Valors universals i valors compartits. La convivència.

CC26. El concepte de diàleg. Tipus de diàleg. El diàleg com a forma privilegiada de comunicació d'idees, de sentiments i de relació.

CC27. Les condicions del diàleg: ordre, claredat, atenció, intencionalitat...

CC28. Els valors del diàleg: comprensió, exclusió de violència, cooperació, participació, sinceritat, escolta, igualtat de les veus, assertivitat, respecte, racionalitat...

CC29. El conflicte. Anàlisi de conflictes. El tractament de conflictes interpersonals com a actor, com a espectador, com a afectat. Estratègies: conversa, negociació, mediació...